

ség a vámon: a bokáig érő vízben az igényes tánctechnika háttérbe szorul.

Mindezek ellenére Barta Dórának tudok egy mentőövet dobni (saját maga gerjesztette árvízében rá is szorul): lehet, hogy az egri publikum számára tánc történeti hiányt pótol a *Requiem*. Mert a táncértő közönségnek valószínűleg mindenhol át kell lépnie ezen a grádicson (ahogy a hatvanas–nyolcvanas években világszerte mindenhol átléptek rajta).

Egy dolgot viszont nehezen bocsátok meg Barta Dórának: ezüstös bikinijében és hozzá passzoló, ugyanolyan színű puha térdcsizmájában olyan gyönyörű, hogy a világ összes diszkókirálynő-szépségszavát toronymagasan megnyerné. (Csodálkoznék rajta, ha ő maga ezzel nem lenne tisztában.) Bennem felmerül a kérdés: most aggódunk a Föld sorsa miatt, vagy erotikus show- és látványelemekkel nézőt bűvölünk? Ráadásul a csinos egri táncoslányok – akaratukon kívül – a „gyászmisén” egy korrekt vizespóló-versenyt is abszolvtak. Ettől persze még aggódhatunk utódaink sorsán...

Králl Csaba

Világ polgárai, egyesüljete!

UNISONO

Ludwig van Beethoven szerzeményei kötik össze a Szegedi Kortárs Balett *Unisono* című estjének két egyfelvonásosát. Bár helyesebb, ha úgy fogalmazunk: mindkét koreográfia alatt a német zeneszerző muzsikája szól. A címben előrevetített együtt hangzás szimpla ígéret marad, az „univerzum lakói” viszont ezt nélkülözve is gond nélkül összeborulnak a 9. szimfónia kórusfináléja alatt.

Tudom, botorság címadás okozta bonyodalmakkal traktálni az olvasót, de ezúttal megkerülhetetlen. A Youtube-on felfedezett olasz Mauro Astolfi és a társulatvezető Juronics Tamás koreográfiája ugyanis a közös cím okán azt sugallja, mintha egy darab két felvonásáról, egy téma közös kibontásáról lenne szó, de ez nem így van. A két „felvonás” gyakorlatilag két

RÓMEÓK ÉS JÚLIÁK (Miskolci Nemzeti Színház, Játékszín)

Látvány: Zeke Edit. **Zenei munkatársak:** Fandl Ferenc, Szakács Sára. **Koreográfusasszisztens:** Balogh Borcsa. **Rendezőasszisztens-ügyelő:** Kriston Szabolcs. **Koreográfus-rendező:** Krámer György.

Szereplők: Balogh Borcsa, Handa Dalma, Szalay Olimpia, Varga Renáta, Fűzi Attila, Gál Lóránt, Krámer György, Lukács Ádám, Muresan Aurél.

REQUIEM (Gárdonyi Géza Színház Tánctagozata, Eger)

Zene: Wolfgang Amadeus Mozart. **Látvány:** Barta Dóra, Gróf Gyula. **Konzultáns:** Almási-Tóth András. **Koreográfusasszisztens:** Mirkóczki Zita. **Fény:** Pető József. **Ügyelő:** Hódosi Ildikó. **Asszisztens:** Ivády Erika. **Koreográfus:** Barta Dóra.

Szereplők: Barta Dóra, Csere Zoltán, Feledi János, Horváth Zita, James Valencia, Kiss Róbert, Kulcsár Noémi, Lázár Eszter, Nagy Eszter Kata, Sárai Ráhel, Túri Lajos, Zombori Dorottya.

önálló, cím nélküli egyfelvonásos, amely sem gondolati, sem tematikai, sem (mozgás)stílusbeli rokonságban nem áll egymással. Ezzel persze önmagában semmi probléma sincs, így viszont értelmezhetlenné válik a közös cím.

A kortárs balett halad a korrallal. Legalábbis a széles körben elterjedt videomegosztó portálok használatát illetően, amelyek a szegedi példa alapján immáron vendégkoreográfus-becserkészésre is alkalmassá váltak. Felmegy a művészeti vezető a hálóra, legott barangol egy kicsit, s pár perc múlva már meg is világosodik afelől, kivel szándékozik a közeljövőben együtt dolgozni. Még némi papírmunka meg gázsiegyeztetés – és máris postázhatja a repülőjegyet a megadott címre.

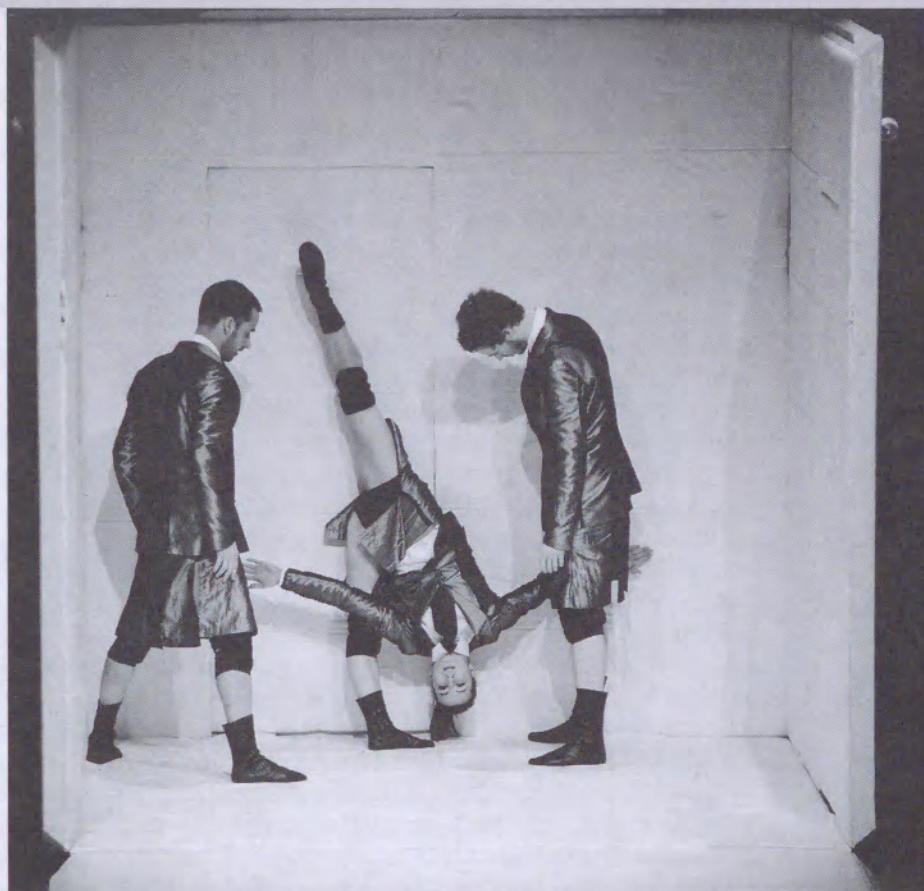

Fehér Laura,
Finta Gábor, Szarvas
Krisztina és
Tarnavölgyi Zoltán

LENT: Csetényi Vencel,
Szarvas Krisztina
és Horváth M. Gergő

Pintér Leo felvételei

Bizonyára nem viccelném el a dolgot, ha a római Spellbound Dance Company társulatvezetője és koreográfusa jó választás lett volna a Szegedi Kortárs Balett számára, de nem így történt. Beethoven kamaraműveire készített koreográfiája hamisítatlan retro-élmény. Jó, nem a hatvanas évekig röpít vissza bennünket, csak a nyolcvanasokig, ám ezzel együtt is szürke, átlagos darabcska. Ekkor árasztották el főleg a kelet-európai balettszínpadot ilyen enervált, egyfajta neoklasszikus stíluskaptafára készült tucatkoreográfiák, amelyek persze valahol mind a tőlük fényévekre levő európai zászlóshajó, a Holland Táncszínház, azon belül is leginkább Jiří Kylián és Hans van Manen szinte kivétel nélkül páratlan formaérzékenységű balettjeit próbálták leutánozni – mondanom se kell: a kevésnél is kevesebb sikerrel –, és amelyekből idehaza nekünk is bőven kijutott az akkori Táncfórum szervezésében. Szóval, ez volt az az időszak, amikor a kelet-európai (kis)koreográfusok zöme bizony nem tudta eldönteni, hogy most szimfonikus balettet komponáljon-e, vagy történetmesélőset, ezért öszvér módon öszszekombinálta a kettőt, a néző feje meg

belecsendült, ha a kezdetben léhán felvázolt szereplőviszonyokat a továbbiakban is követni akarta.

Mauro Astolfi is ezzel bajlódik: mintha cselekményes balettet indítana el, ám a folytatásból kiderül, hogy csupán realisztikus keretbe foglalt szürreális vízióval van dolgunk. Az összehúzott függöny előtt egy férfi olvas karosszékben, s mint képzeletének játéka egy enyelgő, „meztelen” pár hever a lábai előtt, majd miután szétnyílik a függöny, és belépünk egy könyvektől roskadozó könyvtárszobába, már egy másik pár mindennapos érintkezéseit látjuk, szolid gesztusokkal táncban elbeszélve. Ám ekkor Astolfi horrorisztikus hangvételbe csap át: a könyvtárszoba hirtelen felbolydul, a könyvek nagy robajjal a padlóra zuhannak, a hatalmas könyvespolc emeletein pedig szürke ruhás emberalakok gyűrnek keresztül magukat. Fejek, karok, lábak, tomporok bukkannak elő a könyvespolc mögötti fekete úrból, lesodorva mindent, ami az útjukban áll, majd földre ereszkednek, s miután kettősökbe, triókba, négyesekbe rendeződve érzékien kitombolták magukat, visszamásznak oda, ahonnan jöttek – a képzelet birodalmába. Közben a munka nélkül maradt táncosok szép csendben visszapakolgatják a könyveket a polcra, hogy az újabb betolakodóknak is legyen mit a földre lökniük. A fények (tervező: Stadler Ferenc) borongós-kísérteties hangulatot festenek, a ruhák (tervező: Molnár Zsuzsa) matt szürkésége, barnasága belevész a földszínű környezetbe. Az egyetlen kirívó pillanat, amikor a zárójelenetben az egyik táncosnő művért ken szét szisztematikusan a testén, komoly drámát sejtetve az inkább csak komolykodóan modoros darab mögött.

S ha már szó esett a nyolcvanas évekről: időutazás Juronics „névtelen” egyfelvonásosa is. A vizuális ötletek, scenikai megoldások persze már sokkal korszerűbb technikai apparátust feltételeznek, mint akortájt, maga a darab viszont riasztóan eklektikus teatralitásával a már leszálló ágban levő Markó Iván vezette Győri Balett kései, patetikus, erősen giccsbe hajló szeretetömlengéseinek *gesamtkunst* darabjait idézi.

A párhuzam nem légből kapott: Markó misztériumszínházának egyik, még széles körű figyelmet kiváltó darabjában, az 1982-ben bemutatott *Tabuk és fétisek*ben vonultak le például úgy a táncosok a közönség közé, hogy közösségteremtő szándékkal megfogták a sorok szélén ülő nézők kezét, mintegy zárva az áramkört színpad és nézőtér között. Nem is az utánérzés lenne itt a legfőbb baj, hanem az, hogy letről nézve most mindez igen kényszeredettnek hat, és rendkívül kínos perceket okoz, mert az elbeszélésfolyamat nem támasztja alá az olyannyira kívánatos testvériesülést. Markó a *Tabuk*ban, úgy mond, rendesen „megágyazott” e szertartásos cselekedetnek, az egész előadás a közösségi élmény elvesztésének rítusáról szól, ahol a táncosok fehér lepelbe öltözött szertartásmesterek voltak, s ha mindehhez hozzávesszük a kort, amelyben az alkotás született, a közönség még némi lázadást is kiolvashatott belőle. Itt azonban erről szó sincs.

Egy pillanatig sem kérdés persze, hogy a választott zenemű, Beethoven 9. szimfóniája, annak is politikai himnusszá avanszált részlete, az *Örömóda* és Schiller versszövege sarkallta Juronicsot erre a lépésre – mindenesetre igen rosszul tette. Ilyen drámaian fennkölt, szinte mágikusan bombasztikus zeneműrészletnek ugyanis csak ellene dolgozni lehet, alámenni semmiképp. (Ha egyáltalán alkalmas táncszínpadi megjelenítésre.) Táncban, képekben, hatáskeltésben leutánozni, amiről az *Örömóda* szól, merő félreértés. Művies giccs.

Így aztán nem csoda, ha a koreográfia a második zenei tételtől kezdve már erőteljes gellert kap. Implicite minden színpadi esemény végső soron a nagy összeborulás jelenetet készíti elő az érző szívű, természetbarát jámborok (idegenek?) és a rideg, ezüstruhás lelketlenek (földlakók?) meglehetősen fehér-feketere rajzolt tömege között, s eközben minden létező hatásfokozó színpadi eszköz bevetésre kerül, a scenika (ismét) új ruhába öltözteti Juronics stramm *off balance* mozgásvilágát.

Fontos, hogy legyen üzenete egy előadásnak, de a prédikálás, azt hiszem, nem a kortárs művészet feladata.

Ám a *déjà vu*-érzések Markó felemlegetésével még nem értek véget. Az egy dolog, hogy a koreográfus lazán – és nem először – elcseni Frenáktól a nála elhíresült zakós, kiscigány, térdvédős összeállítást (a lesérült Czar Gergely helyére egyébként Major László ugrott be a Frenák Pál Társulattól), de hogy az első tétel mozgásvilága is folyton őt idézze, az már bajos. Nem beszélve a Molnár Zsuzsa tervezte, egész embertömeget elnyelni képes hatalmas fehér kubusról, amellyel centire ugyanebben a méretben találkozhattunk már Maurice Béjart *Ballet for Life* című művében (1997), ha máskor nem, hát a 2006-os Erkel színházi vendégszerepléskor.

Végezetül egy mondat a társulatról: a táncosok iszonyatosan megdolgoztak azért, hogy a Szegedi Kortárs Balett egy látványos propagandaművet amilyen gyorsan csak lehet, átadjon a feledésnek.

UNISONO

(Szegedi Kortárs Balett –
Nemzeti Táncszínház,
Művészetek Palotája)

Zene: Ludwig van Beethoven. **Diszlet-jelmez:** Molnár Zsuzsa. **Fény:** Stadler Ferenc. **Film:** Kovács Gábor. **Asszisztens:** Markovics Ágnes. **Koreográfusok:** Mauro Astolfi és Juronics Tamás.

Táncolják: Csetényi Vencel, Fehér Laura, Finta Gábor, Hajszán Kitti, Haller János, Horváth M. Gergő, Major László, Palman Kitti, Szarvas Krisztina, Tarnavölgyi Zoltán, Tóth Andrea, Zsádón Flóra.